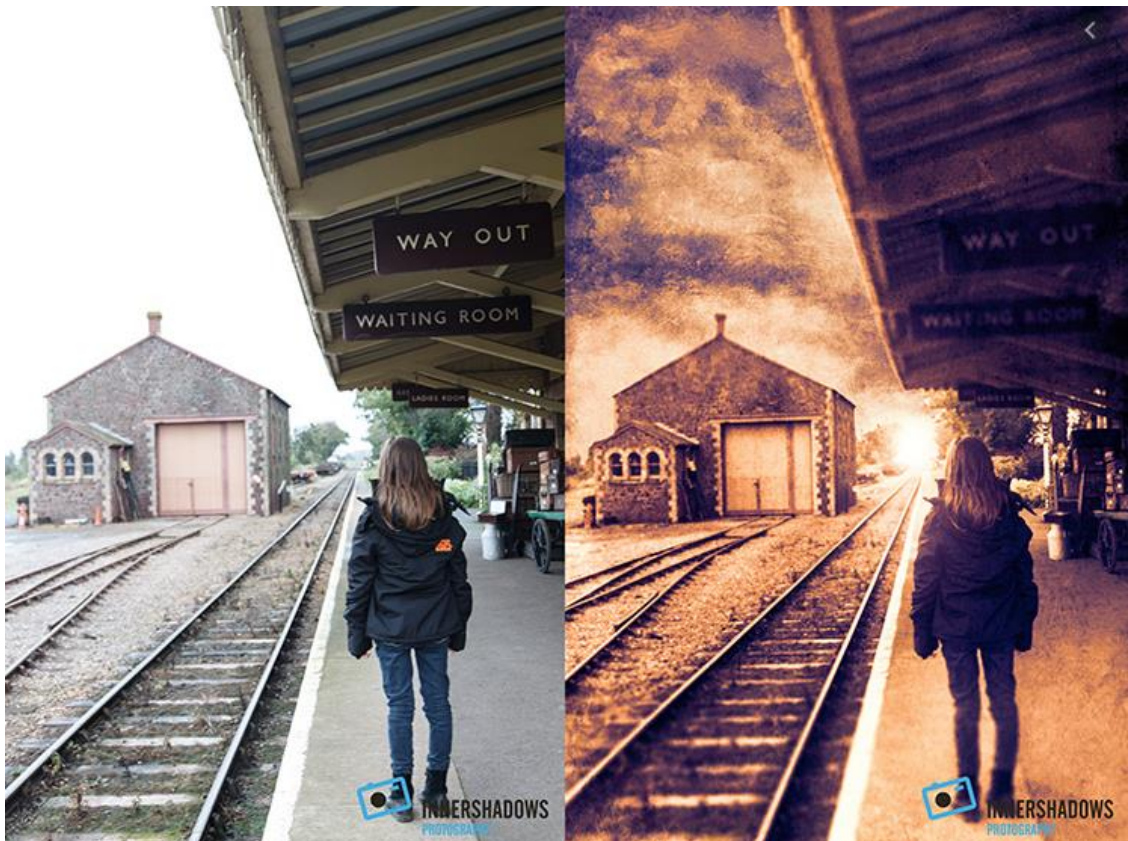

Foto's bewerken

basis

Inhoud

1 Wat is bewerken

- 1.1 *Foto's bewerken, hoe, wat en waarom?*
- 1.2 *Is er een beste manier om te bewerken?*
- 1.3 *RAW of niet?*

2 Foto's bewerken: basis aanpak

- 2.1 *Hele foto of deel van foto bewerken of meerdere foto's combineren.*
- 2.2 *Bewerken in stappen of lagen*
- 2.3 *Bewerken op origineel of niet*

3 Foto bewerken: gereedschappen

- 3.1 *Compositie*
- 3.2 *Kleur*
- 3.3 *Kwaliteit*

4 Wanneer gebruik je wat?

- 4.1 *Herstellen*
- 4.2 *Beter maken*
- 4.3 *Mooier maken*

5 opdrachten

1 Wat is bewerken

1.1 Foto's bewerken, hoe, wat en waarom?

Waarom zou je een foto willen bewerken?

Dat kunnen verschillende redenen zijn:

- Omdat je (misschien vaag) iets in je hoofd hebt wat je op de foto nog niet ziet.
- Omdat je iets met je ogen hebt gezien wat in de foto niet terug te zien is, dat wil je toch bereiken
- Jouw eigen reden...

Sowieso is een foto altijd anders dan “ de werkelijkheid”

De werkelijkheid is wat jij waarneemt met je ogen, samen met je hersenen, en die “kleuren” al heel veel in.

Zo ziet een wit stuk papier er in de loop van de dag heel anders uit, vanwege anders invallend licht. Ook binnen met kunstlicht is het anders dan buiten.

Dus het moment en plek van foto nemen bepalen welke kleur het “echt” heeft.

Maar wij vinden dat papier de hele dag hetzelfde “ witte papier”.

Dus zal de foto meestal niet zo wit er uitzien als je normaal vindt.

Oplossing? BEWERKEN!

- In dit geval kan de camera dat voor je doen (via bijv de automatische witbalans).
- Of je doet het zelf in de camera (handmatige wit balans)
- Of je doet het achteraf, in een bewerkingsprogramma zoals LR.

Ik ken niemand die deze witbalans nooit aanpast, op een van deze manieren.

Zo zijn er dus diverse aanleidingen om een foto te bewerken, en dat bewerken kan meestal op meerdere manieren, **ter plekke** met je camera, of **achteraf** in een bewerkingsprogramma

Voorbeelden:

Uitsnede: welk deel van wat je ogen zien komt er uiteindelijk op de foto?

- Camera: Inzoomen, of van plek veranderen. Maar dat kan niet altijd zoals je wilt
- Achteraf: “Croppen” van de foto.

Ongewenste elementen in beeld: er is iets wat je niet op de foto wilt

- Camera: van plek veranderen, ander standpunt, zoomen.
- Achteraf: zaken weggummen of klonen

1.2 Is er een beste manier om te bewerken?

Is een van beide manieren “beter”? Nee, het eindresultaat is hetzelfde, je hebt eigenlijk hetzelfde gedaan, alleen op een ander manier/tijdstip.
In alle gevallen gaat het eigenlijk om goed “kijken” en op basis daarvan actie ondernemen.

Voordeel **ter plekke** is, dat je als je beter kijkt, je minder “slechte” foto’s neemt, en je hebt een grotere kans dat je fotomomenten herkent (dus meer en betere foto’s hebt).
Nadeel is dat het meer tijd kost, en voorwaarde is dat je je camera goed moet kennen en beheersen.

Advies om betere foto’s te maken is dan ook vaak: neem eerst uitgebreid de tijd om te kijken, voordat je echt de foto’s neemt.

Voordeel van **achteraf** is dat je dan vaak meer rust en tijd hebt.
Je kunt hierdoor ook beter “leren kijken”, waardoor je later ook ter plekke beter kijkt.
En sommige zaken kunnen alleen maar achteraf, of beter achteraf.

Samengevat:

- *een foto nemen is al sowieso een soort bewerken van de “werkelijkheid”.*
- *werkelijkheid is JOUW werkelijkheid.*
- *soms wil je meer of anders dan er werkelijk is, en dat kan dan ook...*

1.3 RAW of niet?

Bij RAW gebeurt er in de camera verder niets met de foto, er wordt niets aangepast aan wat de camerasensoren registreren. Dit betreft dan vooral zaken op gebied van kleur e.d.
Dus jij bepaalt wel je onderwerp, in of uitzoomen, scherpstelling, scherptediepte (diafragma) en overall belichting.

De rest moet je later achteraf doen (dus kleur, contrast enz.).

Meestal is er wel al iets gedaan met de witbalans, maar ook dat is weg te halen.

Is RAW Beter?

Zeker als beginner, is de camera vast slimmer dan jij op dit gebied, dus lekker JPEG gebruiken. Je hebt dan vaak directer en sneller al een goed resultaat.

Het blijft dat jij onderwerp en scherpte enz. moet bepalen...

(advies: sla daarnaast OOK een RAW bestand op, dan heb je dat nog achter de hand).

Maar ook als gevorderde, kun je heel veel uitstekend aan de camera overlaten.

Het enige is dat in RAW potentieel alles nog zit, dus als je de grenzen opzoekt in het bewerken, heeft RAW meer te bieden.

Oftewel: doe het een, maar laat het ander niet na.

Als je maar bereikt wat jij wil bereiken, op een voor jou op dit moment geschikte manier.

2 Foto's bewerken: basis aanpak

Bij het bewerken kun je technisch gesproken heel veel, maar er zijn om te beginnen een paar "smaken".

2.1 Hele foto of deel van foto bewerken of meerdere foto's combineren.

Bewerkingen op de hele foto

In dit geval doe je iets met de hele foto, dus alles donkerder of lichter enz.
In de basis werkt LR op deze manier.

Bewerking op deel van de foto

Hierbij wordt maar een deel van de foto bewerkt, bij een te donkere licht, of te felle trui.
In LR zijn er een paar opties om dit te doen.

Meerdere foto's combineren.

Hierbij gebruik je meerdere foto's van hetzelfde object, en voegt hierbij onderdelen samen
Bijv een foto met een goed belichte lucht en dezelfde foto met een goed belichte voorgrond tot 1 goed belichte totaalfoto
Of meerdere macro foto's met verschillende scherpstelling tot 1 foto met alles scherp.
In LR is dit deels mogelijk.

2.2 Bewerken in stappen of lagen

Bewerken in stappen.

Hierbij is elke bewerking een volgende stap.

Als je dan de eerste stap anders wilt, moet je helemaal "teruglopen" en ben je die latere stappen weer kwijt.

LR werkt deels op deze manier.

Je kunt wel een hele serie stappen "bewaren".

Bewerken in lagen.

Hierbij is elke bewerking op je foto een losse "laag". Je kunt elke laag aan of uitzetten, of aanpassen. Hiermee ben je dus veel flexibeler!

Photoshop werkt vooral op deze manier.

LR werkt niet op deze manier ! Je kunt wel bijvoorbeeld kleur apart van scherpste regelen, maar je kunt niet twee "smaken" scherpste tegelijk hebben.

2.3 Bewerken op origineel of niet

Werken op het origineel.

Je kunt in een fotobewerkingsprogramma werken met de “ originele” foto.

Dat houdt in dat als je bijv de foto verandert in een zwart-wit foto, dat je de kleur dan echt kwijt bent.

Mede om die reden wordt het sterk aangeraden om sowieso altijd kopieën (een “back-up”) van je foto’s te hebben, zodat je als je wilt toch het oude weer ergens terug kunt halen. Zorg dat die back-up ook letterlijk op een andere plek/harde schijf o.i.d. staat!

Origineel in tact laten.

LR en Photoshop werken wel met een origineel, maar laten dat in wezen met rust.

Alle bewerkingen zijn een soort “ bril” waardoor je kijkt, en in die bril zitten alle aanpassingen (*dus eigenlijk werkt LR in dit opzicht wel met 1 soort “ laag”*).

Voordeel is dat je originele foto bewaard blijft.

Nadeel is dat je niet alleen je foto’s zelf moet back-uppen, maar ook die “bril” waar de aanpassingen in zitten!

LR vraagt dan ook regelmatig “moet ik een LR back-up maken?”. Doe dat dan vooral.

Het is aan te raden om die back-up ook weer te back-uppen.. ;-) op een echt andere harde schijf ofzo.

Bewerkte foto als nieuwe foto opslaan

Als je een foto heel veel bewerkt hebt en je wil hem ergens anders gebruiken, of mailen aan iemand, dan moet je een extra handeling verrichten. Je kunt namelijk niet de LR “ bril” versturen.

In dat geval **exporteer** je de foto, en maak je als het ware een nieuw origineel, met al de bewerkingen erin.

Bedenk goed welke naam je de foto geeft, en waar je hem bewaart.

3 Foto bewerken: gereedschappen

Los van het voorgaande, zodra je aan de slag gaat, zijn er een aantal aspecten die aan te passen zijn, met bijbehorende gereedschappen in LR.

3.1 Compositie

- Uitsnede maken

- Foto draaien

3.2 Kleur

- Kleur anders

Vaak is de kleur niet natuurgetrouw genoeg op de foto gekomen. Maar je kunt het aanpassen. Wat meer blauw of wat minder geel enz. Alle kleuren kunnen anders, of alleen onderdelen of bepaalde kleuren anders.

- Verzadiging meer of minder

Alles, bepaalde kleuren, of deel foto van de foto kun je minder of meer kleur geven. Of zelfs helemaal geen kleur: een zwart-witfoto (beter: een grijswaarden foto).

3.3 Verdeling tussen donker en licht

- Contrast hoger of lager
- Alleen donkere of lichte delen aangepast

Als de foto over- of onderbelicht is, is dat vaak voor een deel te repareren. Gewoonlijk is een onderbelichte foto beter te repareren (in het zwart is soms nog best veel te terug vinden) dan een overbelichte foto.

3.4 Kwaliteit

Verscherpen

Echt onscherp is hier niet mee te repareren, maar bij sommige camera's is het vaak nog wel nodig om een goed resultaat te krijgen.

Zorg dat bij deze bewerking de foto op

vol formaat (100%) op het scherm staat, zodat je de resultaten goed kunt beoordelen.

Ruis verminderen

Bij gebruik van hoge ISO waarden bij het fotograferen, ontstaat vaak **ruis**. Er zijn mogelijkheden om dit te verminderen.

Rode ogen

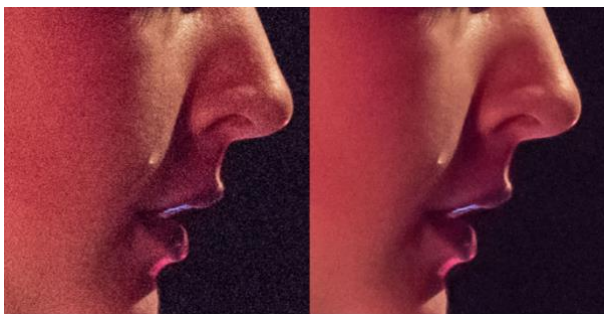
Rode ogen zijn te repareren bijvoorbeeld door het oog gewoon donker te schilderen. (zet het scherm op flink groot, zodat goed te zien waar is je schildert).

Maar bestaat hiervoor ook een speciale functie

Stipjes en krassen

Ook hier geldt: weg schilderen of een speciale functie gebruiken.

Maar je ook kunt schilderen met een "kloon" gereedschap. Je schildert dan als het ware met een ander stukje van de foto.

4 Wanneer gebruik je wat?

In principe maakt het niet uit wat je gebruikt, dat ligt helemaal aan wat je doel precies is. Je persoonlijke wens speelt de grootse rol...
Grofweg kun je 3 varianten onderscheiden:

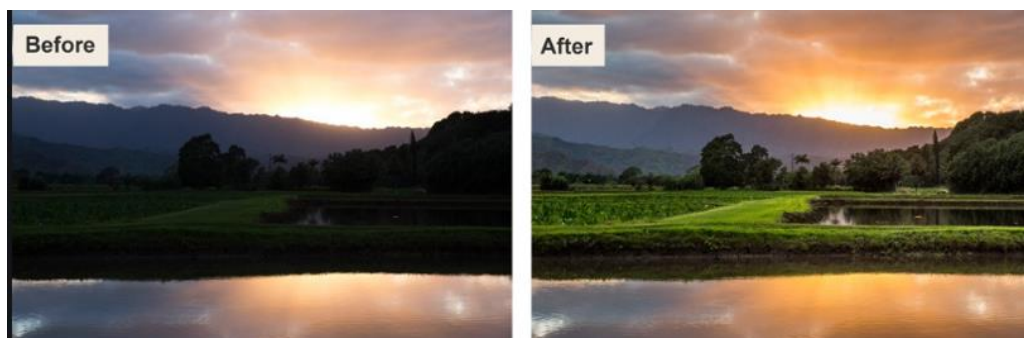
4.1 Herstellen

- ☐ Te onscherp, donker, licht, verkeerde kleur, horizon verkeerd

Dus echt iets wat niet goed is, verbeteren.

Als het even kan moet je dit niet hebben, en heeft het vaak te maken met een niet goed ingestelde camera, of een ongeschikte lens voor het onderwerp.

Vb:

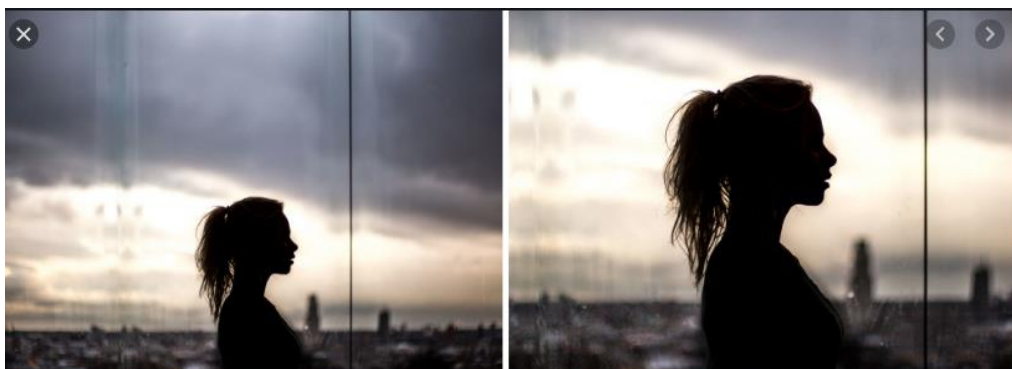

4.2 Beter maken

- ☐ Evenwichtiger beeld, verstorend element verwijderen,

Dit gaat om een foto die op zich wel OK is, maar ergens nog iets mist, of wat teveel heeft. Dus de compositie kan beter, of het contrast, of de kleuren hebben nog iets nodig
Allemaal heeeel persoonlijk!

Voorbeelden:

4.3 Mooier maken

- Opgepept beeld, complete aanpassingen, samenvoegingen enz.

Dit gaat om foto's die mooi zijn, maar je wilt anders, of mooier dan de werkelijkheid. Ook hier geldt; wat je mooi vindt is weer heel persoonlijk !

Voorbeelden:

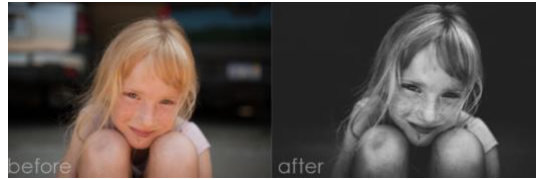
5 Opdrachten

We gaan werken naar aanleiding van 3 thema's, 1 thema per avond.

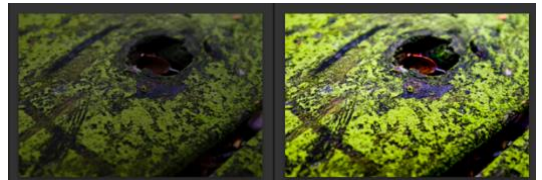
1. Zwart wit (met name: contrast, schaduwen, tinten, afdrukken)

2. Landschap (met name: uitsnijden, draaien, scherpte, masker)

3. Stilleven (met name: kleur, belichting, selectieve kleur)

De werkwijze is steeds:

Vooraf:

- Neem een eigen foto , bewerk het thuis al tot een ander resultaat
- Exporteer dat resultaat
- Neem origineel en resultaat mee op stick
(Of neem je laptop met LR mee, waar de foto in staat)

Tijdens de avond:

- We vergelijken elkaars bewerkingen
- We kijken naar vergelijkbare foto's op internet
- We gaan aan de slag met elkaars originele foto's
En bekijken die

Eventueel kunnen ook andere zaken aan de orde komen als

- Momentopname
- Opslaan als/ exporteren
- Bewerken in Photoshop of ander programma
- Enz.